

Röd skogslilja (rödsyssla) finns på den svenska rödlistan över hotade arter och är där placerad i kategorin missgynnad (NT). Den är fridlyst liksom alla andra orkidéer.

Den röda skogsliljan är praktfull, slank och högvuxen med ett ax av upp till dussinet stora, glest satta, rosenröda blommor. I början av juni brukar man kunna se de första bladen sticka upp ur marken, och under de följande veckorna sträcker plantan på sig till mellan 20 cm och en halv meter.

Blomknopparna är spetsiga, lite böjda och fint håriga utvändigt. Mot slutet av juni och början av juli öppnas blommorna. Kalkbladen är spetsiga, färgen kan variera mellan ljus rosenröd, sällan rent vit, och mörkare röd.

Pollinatörerna utgörs av solitärbin. Fruktsättningen är dock ofta mycket svag. En viss spridning kan också ske med knoppar från jordstammen, och man ser ibland små grupper av likartade former, exempelvis kortvuxna exemplar eller avvikande färgformer.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT – Missgynnad

DD – Kunskapsbrist





Foto: Åke Svensson

Röd skogslilja

Den röda skogsliljan växer framför allt i torr, ljusöppen barrskog. På Gotland, som hyser de rikaste förekomsterna i landet, finner man den huvudsakligen i öppna tallskogar. Här går skogsliljan även ut i och utanför skogsbrynen, och man kan se den växa i grus eller sand helt nära stranden. De kraftigaste exemplaren hittar man oftast i skogens lätta skugga. Några förekomster i lövskogsmiljöer är kända – det är också där man kan finna den i Danmark – men i sådana miljöer är igenväxning ett allvarligt hot.

Som alla orkidéer är den röda skogsliljan för sin fortlevnad beroende av de svampar med vilka den lever i symbios och som är nödvändiga för frögroningen. Skogsliljorna förefaller överlag vara tämligen starkt svampberoende – plantor utan klorofyll av den vita skogsliljan har observerats på Gotland. Samtidigt ger svampen en möjlighet för orkidén att överleva hård betning eller andra skador ovan jord.

Beroendet av pollinatörer är också en viktig faktor. De besökande bin som har observerats har blåklocksarter som sitt huvudsakliga mål, vilka alltså "härmas" av den röda skogsliljan. Det innebär att miljön dels bör vara gynnsam även för blåklockor, dels innehålla lämpliga miljöer för bina (murket trä för bobygge). Man bör alltså inte städa bort exempelvis gamla trädgårdsgårdar, och det är också bra om det finns annan död ved i omgivningen.

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

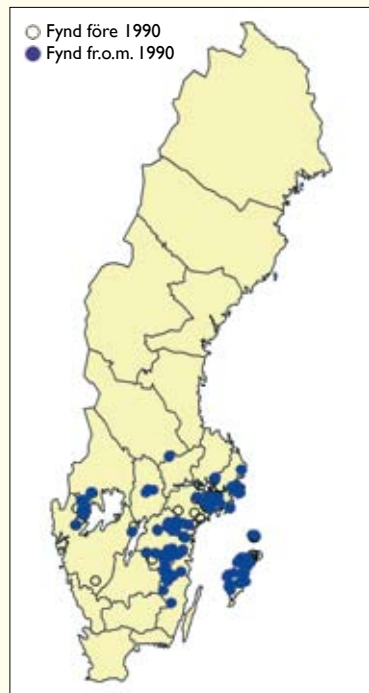
Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för röd skogslilja hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna.

Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.



Röd skogslilja förekommer i övriga Norden mycket sällsynt i Danmark, Norge och Finland.

Om du vill läsa mer om röd skogslilja eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se



Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken